

عنوان مقاله:

حقوق شهروندی کرامت‌مدار در تحقیقات مقدماتی توسط پلیس (مطالعه مبناساختی مفهوم انسان در حقوق شهروندی غربی و اسلامی)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های دانش انتظامی، دوره 20، شماره 4 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسنده:

مهدی مقیمی - استادیار گروه جرم شناسی دانشگاه علوم انتظامی امین

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: در نظام های حقوقی، متهم، بزه‌دیده و... دارای حقوق شهروندی براساس مفهومی به نام «انسان» هستند. یکی از مهم ترین جلوه‌گاه های این حقوق، مرحله تحقیقات مقدماتی توسط پلیس است. هدف این مقاله، تبیین برداشت هایی است که در نظام حقوقی اسلام و غرب در باب حقوق شهروندی جریان دارد. فصل تمایز را می توان در برداشت های مختلف درباره «ماهیت انسان» در این دو نظام دانست. روش: این پژوهش، از نظر هدف کاربردی از نظر روش، اسنادی و ابزار گردآوری اطلاعات فیش‌برداری است. یافته‌ها و نتایج: دیدگاه اسلامی، دو مولفه «روح» و «عقل» را وجه تمایز انسان از سایر موجودات دانسته در حالیکه غرب، این دو مولفه را الزاما وجه تمایز انسان نمی داند. با حاکمیت استقرای تجربی در غرب، مفهوم انسان، رو به زوال نهاد زیرا بسیاری از امور ماورایی به ویژه خدا، روح، نفس، اراده، فطرت، معنویات و... به تجربه در نمی آید. این، دقیقا نقطه مقابل تفکر در حقوق شهروندی اسلامی بود. به همین ترتیب، «خردگریزی» یکی از ویژگی های انسان در غرب دانسته شد و انسان، به یک ماشین حساب تبدیل گردید. با این برداشت از انسان، از دیدگاه اسلامی، حقوق شهروندی می تواند ذاتی و کرامت مدار اما در غرب، صرفا اعتباری تلقی شود.

کلمات کلیدی:

پلیس، حقوق شهروندی، انسان، علوم انسانی، استقرا، پوزیتیویسم، عقل، روح انسانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1172529>

